

te štete odgovoran. Pitanje je, da li po načelu krivnje ili samo na temelju uzročnosti, tj. ako brodska sredstva nisu ispravna bez njegove krivnje, odnosno bez krivnje osoba, za koje on odgovara.

B.J.

HANZEATSKI VIŠI ZEMALJSKI SUD Bremen,
presuda od 10. III. 1959.

Odustanak od ugovora o pomorskom prijevozu - Pravo stranaka na pola vozarine i naknadu štete

Tužitelj je 25. XI. 1957. sklopio kao agent naručitelja prijevoza s vozarom (tuženim) ugovor o prijevozu 2.800 t željezne rudače iz Tres Forcasa i 300 t željezne rudače iz Melille u Gent/Bremen. Po ugovoru je 50% vozarine trebalo platiti unaprijed, što je i učinjeno. Uglavljeno je, da se ne će računati u stoynice "nesreće u rudniku ... loše vrijeme ... i svaki drugi događaj izvan kontrole čarterera". Zbog kvara na lučkim uređajima za ukrcaj u Tres Forcasu nije se moglo vršiti ukrcavanje, uslijed čega je došlo do pregovaranja između stranaka, njihovih agenata i mešetara. Pregovori su na početku tekli bez rezultata. 2. XII. 1957. primio je agent vozara od naručitelja brzojav, koji sadržava ponudu naručitelja, da se ugovor razvrgne. Taj brzojav nije sadržavao ništa u pogledu prava i dužnosti stranaka kod razvrgnuća ugovora. Agent vozara je o sadržaju brzojava obavijestio zapovjednika broda i dao mu nalog, da otputuje. Na temelju toga brod je napustio luku 3. XII. 1957. U vremenu između prijema brzojava i davanja naloga zapovjedniku, da brod otputuje, i između odlaska broda iz luke, agent brodara je primio i pismo naručitelja, u kojemu potvrđuje sadržaj brzojava s dodatkom, da bi se ugovor razvrgao bez prava i dužnosti stranaka (bio je upotrebljen izraz "bez prava regresa"). Brod je napustio Melillu 3. XII. 1957. Isti dan zatražio je tužitelj, zbog razvrgnuća ugovora, povrat unaprijed plaćene vozarine. Tuženi je odbio povrat unaprijed plaćenog dijela vozarine i stavio je u prijeboj sa svojim zahtjevom na naknadu štete zbog odustanka od ugovora o prijevozu sa strane naručitelja. Prema njegovoj tvrdnji, naručitelju je bilo poznato, da uređaji u Tres Forcasu nisu ispravni, pa da je prema tome do razloga, koji su uvjetovali razvrgnuće ugovora, došlo njegovom krivnjom. Tuženi je bio u oba stepena osuđen na povrat unaprijed plaćene vozarine, i odbijen mu je bio zahtjev na naknadu štete iz slijedećih razloga:

Do razvrgnuća ugovora od 25.XI.1957. došlo je sporazumom stranaka, te ne postoji dužnost naknade štete od strane tužitelja (naručitelja). Do razvrgnuća je došlo konkludentnim djelom broдача, a prema ponudi naručitelja. Agent tuženoga je 2.XII. 1957. navečer primio i pismenu obavijest, u kojoj naručitelj stavlja ponudu za razvrgnuće ugovora "bez prava regresa". Ova obavijest nije bila dostavljena zapovjedniku broда. Sud je stao na stanovište, da je ona mjerodavna za broдача, jer ju je primio njegov agent. Budući da je brod isplovio nakon što je agent broдача primio odnosno pismo, i to još u času, kad je mogao pravodobno obavijestiti zapovjedniku broда o njegovu sadržaju, znači, da je do razvrgnuća ugovora došlo prihvatom sadržaja ponude naručitelja.

Sud je nadalje utvrdio, da je neumjesna tvrdnja tuženoga, da je tužitelj unaprijed znao, da su lučki uređjaji u Tres Forcasu bili neispravni, pa prema tome nije bilo kod zaključivanja ugovora krivnje na strani tužitelja. Nadalje činjenično stanje je bilo takovo, da je tužitelju dalo temelja za zahtjev na odustanak od ugovora. Neispravni uređjaji za ukrcaj u luci, koji su dali povoda za razvrgnuće ugovora, a za koje naručitelj nije znao i koji su bili nepredvidivi, mogu se podvesti pod ugovornu klauzulu "svaki događaj izvan kontrole čarterera". Dakle ni s ovog stanovišta nije postojala povreda ugovora sa strane tužitelja.

Budući da je tuženi poslije primitka ponude tužiteljeve, da se ugovor razvrgne "bez prava regresa", otplovio sa svojim brodom iz luke, iako još ni stojnice nisu istekle, konkludentno je odustao od prava na pola vozarine, koja bi mu inače pripadala, da je došlo do jednostranog naručiteljevog odustanka od ugovora.

(Hansa 1959., br. 42/43 str. 2.166)

V.F.

HANZEATSKI VIŠI ZEMALJSKI SUD Bremen,
presuda od 23. III. 1959.

Klauzula o ukrcaju robe na palubi - štete od opasnosti mora

Tuženi je 12.X.1954. preuzeo 64 osobna automobila marke Goliath za prijevoz od Bremena do Nyköpinga (Švedska). Dio ukrcanih vozila bio je smješten na palubi i propisno učvršćen. Teretnice od 12.X.1954., koje su se odnosile na transport 64 osobna automobila marke Goliath, sadržavale su klauzulu "11 odnosno 12